

UMA PIDO

KU KESKKOTUS KIMMÄS, SÕS LADVA' LAULVA'

PRESSITEEDÜS

31. mai 2013

Võrokeeline laulu- ja rahvapido Uma Pido om joba hummõn!

Hummõn, 1. juunil om Võrol Kubija laululava pääl III Uma Pido, minkast võtt ossa 150 kuuri 3800 lauljaga. Laulu- ja rahvapido nakkas joba hummogu, ku Võro liina keriguplatsi pääl om laat ja tunnõt luulõtaja Contra jõud umalt lipujoosult ümbre Vana Võromaa.

Lavastaja Tarmo Tagamets ütles Uma Pido ettevalmistamisõ kottalõ, et viimätse' vallalidsõ' otsa' omma kõrraldajil viil kokko kõütmäldä. „Kuulda' om, koori' lauldõn tulõva', kivi' vaipsehe viirdüse' ja kapstünni' mooskahe mulksva'. Suurõ vesiratta' uutva' võrokõisi lipu pühitsemist ja kivipill helüsäädmist. Ainukõnõ, kiä pidos joba paiga pääl om ja kannatligult rõõmsit dirigente, lauljit, pillimiihi, tandsjit ja iistkõnõlõjit uut, om suur dirigendikivi. Nii et sõs hummõndisõni om õnnõ lühkü aig jäänü. III Uma Pido Kubijal kõüt mõttõlidsõlt kokko Võhandu jõgi uma pühälikkusõ ja jovvuga.“

Uma Pido olõ-i peris harilik laulupido, selle et opnu laulukuurõ kõrval laulva' ka „kunnakoori“, miä omma' kokko pant sugu-, selts-, sõprus- ja kogokundõst. Kontsõrt-etendüst saat pillimiihi punt (Jaan Randvere, Henno Kelp, Meelis Jaanimägi, Andres Neissar), kiilpilliorkestrin mängvä' Võro ja Põlva muusikakuulõ noorõ'. Perän laulupido pääkontsõrti lätt pido edesi simmaniga, kon mängvä' Untsaka'.

Kõrraldaja' pallõsõ' küläliisil kontsõrdilõ tulõkis aigu ja rahulist miilt hoita – et massin är parki, pileet osta, hindäle hää kotus löüdü' ja uma' sõbra' ja tutvva' üles otsi. Ursula Zimmermann, III Uma Pido projektijuht tulõtas miilde, et pido nakatuslauulu' nakkasõ' pääle jo kell 18. „Taal pidol om niimuudu, et laul nakkas pito vidämä. Tunn inne pääkontsõrti võtva' kunnakoori' iist Vana Võromaa 8 kihlkunna rahvalaulõ. Üts kunnakuur liigus tõsõ mano, kooni' saa kokko väkev, umbõs 150 inemisega kuur. Ütstõsõ mano käütäs küläkõrda, kapstatünn käen. Kapstatünni', kivi ja vesi ommaki seo pidolavastusõ pääelemendi',“ kõnõlõs Ursula Zimmermann.

Laulupido sümbol

Timahavadsõ laulupido sümbolis om valit kivipill, selle et kivi' üten Võhandu jõõga omma lavastusõn tähtsä kotussõ pääl. Päält tuu tahtva' kõrraldaja' näüdütä, et muusigat saa tetä' väega mitund muudu. „Luudusõhelü' omma' aigu alostusõst pääle mi ümbre. Ka kiviga saa väega ilosit helle tekütä“,“ kõnõlõs kivipilli kokkosäädjä Riina Velmet Johannese koolist Rosmalt.

Kivvi pruugitas ka dirigendipuldil. Timahavadsõ Uma Pido koorijuhü' juhatasõ' kuurõ suurõ dolokivi pääl saistõn, miä om tuud Marinova kivikarjääril.

Nakatuspäiv

Timahava nakkas pido pääle joba 31. mail Uma Pido nakatuspäävaga. Kell 17 võetas üten lauluga Pühajõõ vastanakkamise mälestuskivi lähkült Varõsõ küläst Sõmmõrpalo vallast Võhandu jõõst pühhä vett, minka õnnistedäs pidopääväl sisse vagivahtsõnõ võrokõisi lipp. Kell 20 ast Katariina kerikun üles ansambli Triskele Lõuna-Eesti vaimuligõ rahvalaulõga.

Lipujuuskmine ümbre Vana Võromaa

Uma Pido pääväl kell 12 lõpõtas lipujuuskja Contra uma lipuga juuskmisõ Võro keriguplatsi laadulava pääl. III Uma Pido peetäs võrokõisi lipu all ja lipu tutvustamisõs võtt' luulõ- ja joosumiis Contra ette inneolõmada asja – lipujoosu, miä läts läbi katsa aoluulidsõ Võromaa kihlkunna ja tsipakõsõ läts joosutii ka läbi sõpru setodõ maalt. 26. mail pääle naanu ja 1. juunil läbi saava joosutii pikkusõs tulõ päält 330 kilomiitre.

Pääväprogramm

Pidopäävä tähtsäs osas om samal pääväl Võro liinan peetäv Keriguplatsi laat käsitüü, taimõkasvõ ja mahhõkraamiga, kontserte, laadulava ja tüütarriga.

Puulpäävä, 1. juunil nakkas pääväprogramm pääle joba kell 9 hummogu, ku tetäs valla Keriguplatsi laat Võro liinan Katariina kerigu platsi pääl ja pargin. Laadulava pääl astva' üles mitmõ' muusika- ja tandsurühmä', ka Uma Laul III võigõlusõ pääpreemiä saanu'. Pargin omma käsituutarõ' kuuntuün Eesti Rahvakunsti ja Käsitõõ Liiduga.

Kell 18 nakkasõ kunnakoori' pääle rahvalaulõ laulmisõga Kubijal ja kell 19 nakkas pääle pääkontsõrt.

Laulukava

Pido laulukava om otsast lõpuni võro keelen, eesti keelen laudas õnnõ hümni. Pääkontsõrdil laudas rahvalaulõ, rahvalikkõ laulõ, klassikaliidsi koorilaulõ ja vahtsõmbit koorõlõ säet laulõ.

Lauluvõistlus Uma Laul

Et saia' vatsit laulõ mano, tetti inne Umma Pito vahtsidõ võrokeelitsidõ laulõ võigõlus Uma Laul III, kohe tull' 15 laulu. Noidõ seast valiti vällä parõmba'. Pääpreemiä anti kolmõlõ laululõ: Heiki Kelbä „Tulede ime”, Erkki Meistri „Näkinäkjä” (viis Erkki Meister, sõna' Contra) ja Urmas Kalla laulu „Mõtõq Võromaast”. Võigõlusõlõ saadõt käsikirä' ja kontsõrdi ülesvõtõ' anti üle Eesti Rahvaluulõ Arhiivile.

Kõrraldaja' ja tugõja'

Pido käü küläkõrda Võro ja Põlva vahet, miä om märk Vana Võromaa ütisüest. Edimene Uma Pido peeti 2008. Võrol, II Uma Pido 2010. Põlvan. Seo kõrd om pido jälleki Võrol Kubija laulukaarõ all. Vana Võromaa sais kuun katast Lõunõ-Eesti kihlkunnast: Hargla, Rõuge, Karula, Vastseliina, Kanepi, Urvaste, Põlva ja Räpina.

Pido kõrraldas MTÜ Võro Selts VKKF üten Võro Instituudi, Võro Liinavalitsusõ, Võro Vallavalitsusõ, Põlva ja Võru Maavalitsuisiga.

Ettevõtmist tugõva' Eesti Kultuurkapitaal (rahvakultuuri tsihtkapitaal, Võro, Tartu ja Põlva maakundõ ekspertgrupi'), Võro Vallavalitsus, Võru liin, Võro Instituut, Rahvakultuuri Keskusõ Vana Võromaa kultuuriprogramm, Kohaliku omaalgatuse programm, Võrumaa Omavalitsuste Liit, Põlvamaa Omavalitsuste Liit, MTÜ Võrumaa Partnerluskogu LEADER-programmist, MTÜ Piiriveere Liider LEADER-programmist, Loovagentuur Maailm, Võru Empak AS, MTÜ Hinokad, Hiirepadi OÜ, AS Värska Vesi, Nopri Talumeierei, AS ARKE Lihatoõstus, Taarapõllu talu, Elisa Eesti AS.

Meediapartnõri' omma' Uma Leht, Lõuna Leht, Võrumaa Teataja, Maaleht, Eesti Ekspress ja raadio Elmar.

Ligemb teedüs:

www.umapido.ee

<http://umapido.wordpress.com>

Mari-Liisa Parder, kommunikatsioonipäälük
tel 505 2517, e-post mariliisa.p@gmail.com

Ursula Zimmermann, III Uma Pido vidäjä
tel 56 98 98 18, e-post ursula@wi.ee